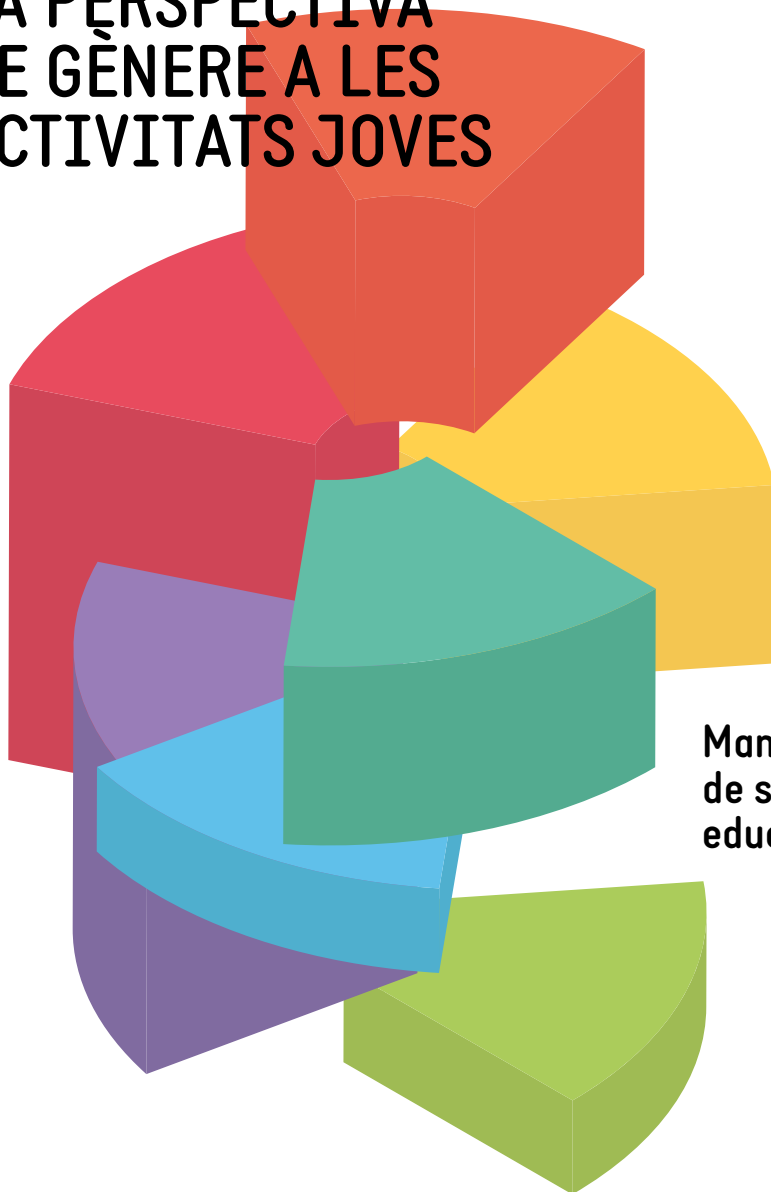

LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LES ACTIVITATS JOVES

TARRAGONA
JOVE

Manual
de suport
educatiu

INTRODUCCIÓ

Per què aplicar la perspectiva de gènere a les propostes d'activitat, iniciatives o accions dirigides a joves?

Un projecte / proposta que incorpora la perspectiva de gènere inclou mesures i accions que atenen les diferents situacions, necessitats i interessos dels nois i les noies amb l'objectiu de promoure l'equitat i l'eliminació de desigualtats.

Incloure la perspectiva de gènere vol dir tenir en compte que les noies i els nois viuen situacions i necessitats diferents, però també evidenciar i no deixar que passi desapercebuda l'existència de relacions desiguals de poder establertes entre els uns i les altres. En aquest sentit, la nostra tasca anirà enfocada a desmuntar estereotips de gènere i fomentar el desenvolupament integral i lliure dels i les joves.

D'altra banda, convé tenir una mirada complexa de les desigualtats de gènere i veure com s'entrecrua el sexisme amb altres eixos de desigualtat com la classe social, l'origen cultural, la diversitat funcional o l'orientació sexual i identitat de gènere, entre d'altres.

Amb tot, introduir la perspectiva de gènere a la vostra proposta d'activitat permetrà posar més atenció en la fase de disseny i planificació de la programació, partir d'una bona anàlisi de la realitat, i al mateix temps nodrir les actuacions de matisos i especificitats per donar resposta a la diversitat i a la lluita contra les desigualtats i la discriminació.

Edició / Juny de 2017

Amb la col·laboració i assessorament de

 Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
Direcció General de Joventut

TARRAGONA JOVE I LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

L'etapa de la joventut és un moment clau de transició cap a l'adulesa en què se solen qüestionar i produir reajustaments en les pròpies creences i patrons sobre els models de relació entre homes i dones i sobre les formes d'organització social.

Des de la Conselleria de Joventut de l'Ajuntament de Tarragona (Servei Municipal de Joventut) volem fomentar relacions més igualitàries i, així, contribuir a transformar els imaginaris socials basats en el patriarcat i crear-ne de nous més justos i equitatius.

D'altra banda, una de les finalitats del Pla Local de Joventut 2020 radica en el fet que les persones joves puguin construir de manera autònoma els seus propis projectes de vida. Incorporar una perspectiva de gènere en l'actuació que es porta a terme des del Servei Municipal de Joventut és, doncs, indispensable perquè nois i noies tinguin les mateixes oportunitats per al seu desenvolupament.

Si introduïm la perspectiva de gènere en l'elaboració de les polítiques de joventut, aconseguirem, entre altres fites:

- Detectar l'existència de situacions socials diferents entre noies i nois, i si aquestes amaguen situacions de desigualtat.
- Identificar l'existència de relacions de poder asimètriques, i, per tant, l'oportunitat per contribuir a l'apoderament del col·lectiu en inferior situació.
- Treballar amb el col·lectiu juvenil la construcció d'identitats que superin els models tradicionals de gènere.
- Materialitzar una igualtat d'oportunitats real entre nois i noies joves, en tant que accés als recursos, a la informació, al desenvolupament personal i a la intervenció en espais de decisió.
- Treballar contra les desigualtats i les discriminacions per raó de sexe i gènere que es puguin produir en l'àmbit personal, familiar, professional i comunitari (bretxa salarial, feminització de la pobresa, violència masclista, desvalorització de les tasques domèstiques, invisibilització de les noies, violència homofòbica, etc.).

7 CONSIDERACIONS CLAUSS PER L'APLICACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

SOBRE QUINS ELEMENTS CAL ACTUAR PER TAL D'APLICAR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

DIAGNOSI AMB MIRADA DE GÈNERE

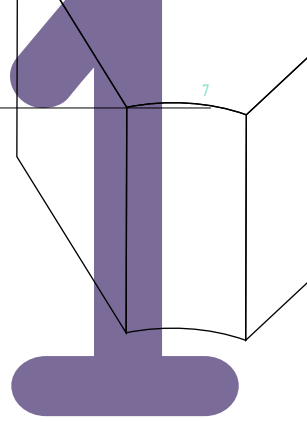
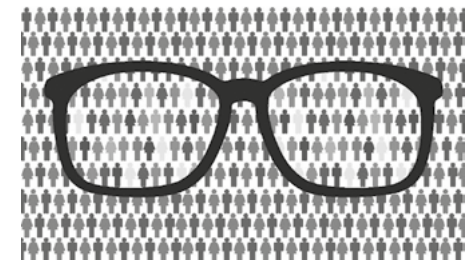
En primer lloc, cal reflexionar sobre les dinàmiques i funcionament de l'equipament, la participació de nois i noies, els usos diferenciats dels espais, l'oferta d'activitats existent, les relacions entre joves que s'hi estableixen o els comportaments i situacions discriminatòries existents. D'aquesta manera podreu identificar les principals mancances i necessitats de canvi i transformació.

Sovint detectem que els equipaments estan masculinitzats, que les noies participen menys a les activitats i als espais de decisió, que l'oferta d'activitats no és inclusiva o que només prioritza un tipus concret d'activitats, que són freqüents els comportaments i actituds discriminatòries o que hi ha relacions abusives entre joves de l'espai.

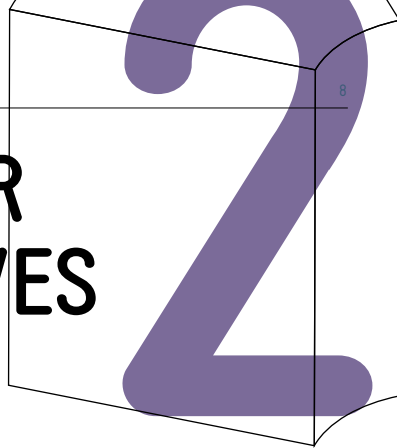
Cada equipament és únic, i per tant, cal fer una diagnosi tenint en compte les especificitats i característiques del context.

EX1

Per fer una primera aproximació a la diagnosi, podeu fer una observació de la distribució de nois i noies en l'espai durant dues setmanes, en tres horaris diferents i prendre nota de totes les actituds i situacions discriminatòries.

RE-ORGANITZAR ELS ESPAIS JOVES

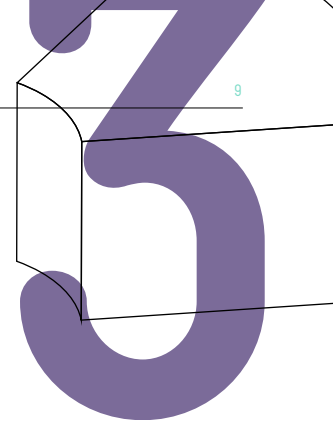
Per a afavorir l'equitat dins de l'equipament i promoure un canvi en les relacions entre joves cal repensar la distribució dels diferents espais i activitats. En general, trobem que els jocs i activitats típicament "maculins" (futbolí, ping-pong, videoconsola) ocupen el centre de l'espai comú i també durant la major part de l'horari. Aquets jocs de tipus competitiu, si no els revisem, solen generar nombroses situacions discriminatòries i abusives (insults, baralles, comentaris sexistes i LGTBfòbics, entre d'altres).

Per contra, els espais relacionals, de xerrar i compartir (sofà, taules i cadires) solen tenir menys protagonisme, així com altres espais freqüentats per les noies. En aquest sentit, fer una diagnosi dels usos dels espais i observem quins són els que més fan servir les noies, ens pot donar una pista sobre com redistribuir el nou espai, restant centralitat i acotant els jocs "masculinitzats" i ampliant aquells que fomenten la participació igualitària i les relacions interpersonals sanes.

EX2

Podeu limitar l'ús de la videoconsola a determinats horaris o dies de la setmana, eliminant els jocs sexistes i proposant també altres que fomenten diverses habilitats; moure el futbolí i ping-pong del centre als costats, per a posar al centre l'espai de sociabilitat. A més, podeu establir regles de jocs i normes per diferents zones de l'equipament, la qual cosa contribueix a una gestió equitativa i relacional intersexes.

DISSENY DE L'OFERTA D'ACTIVITATS

Vetlleu per la implementació d'una programació d'activitats que fomenti la **participació equitativa** de nois i noies, alhora que contempli les seves particularitats, donant rellevància a tot allò tradicionalment associat a les dones.

Promoveu **activitats i dinàmiques mixtes** i "neutres", que barregin nois i noies i fomentin el desenvolupament de jocs motrius, esportius, així com altres d'habilitats comunicatives, expressives, creatives i cooperatives.

EX3

Munteu per exemple un torneig mixt de volei o incentius perquè hi hagi una participació equilibrada en activitats tradicionalment masculines i femenines (torneig de futbol, danses urbanes, cuina de supervivència).

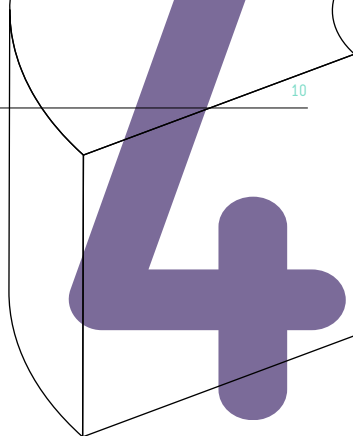
Programau **activitats separades per a nois i noies amb objectius específics**, que siguin del seu interès. Com per exemple, tallers i activitats d'apoderament per a noies, tallers d'expressió emocional per a nois, etc.

Prioritzeu **activitats específiques que fomentin l'equitat, l'autoestima i les relacions sanes**, com tallers sobre sexualitat, interculturalitat, diversitat afectiu-sexual i de gènere, prevenció de la violència masclista, entre d'altres. Podeu aprofitar per a fer activitats en dates assenyalades com el 8 de març (dia internacional de les dones), 17 de maig (dia contra la LGTBfòbia), 28 de juny (dia de l'alliberament LGTBI), o 25 de novembre (dia internacional per l'eliminació de la violència envers les dones).

Per últim, alhora de presentar les activitats, vetlleu perquè el **llenguatge** i descripció de les activitats siguin coherents amb la perspectiva de gènere.

EL TITULAR O ENUNCIAT DE L'ACTIVITAT

Com enunciem l'activitat o acte que es proposa determina la composició del grup de joves que s'hi inscriu o hi assisteix. S'ha de preveure una descripció breu que vetlli pel llenguatge no sexista, l'accessibilitat, la igualtat d'oportunitats, i la participació equitativa de les noies i els nois. L'enunciat ha de ser clar i contundent!

EX4 TITULAR I ENUNCIAT NEUTRE

Vist i no vist, casal de màgia i il·lusionisme.
Dirigit a joves de 12 a 17 anys

Trucs i secrets per iniciar-te al món de la màgia i sorprendre petits i grans. Setmana intensiva on descobrirem les millors tècniques d'escapisme, il·lusionisme, cartomàgia,...

EX5 TITULAR I ENUNCIAT DIRIGIT ESPECIALMENT A LA PARTICIPACIÓ DEL GRUP DE NOIES

Monogràfic d'autodefensa i seguretat personal. Dirigit a noies a partir de 16 anys

En el fons, saber defensar-nos implica dir sí quan volem dir sí i no quan volem dir no. Aplicació pràctica i reflexiva sobre el treball de la professional i experta Karin Konkle. Mantenir la calma, escoltar la intuïció, tenir consciència de l'espai i la possibilitat del perill, comunicar-se verbalment i físicament... són conceptes clau i passos a tenir en compte per la convivència social i comunitària.

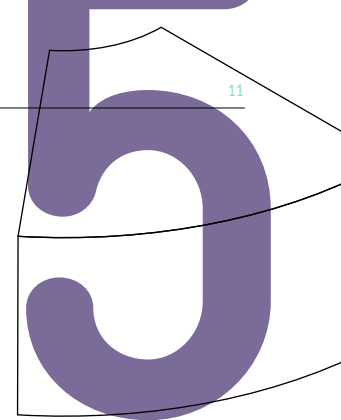
EX6 TITULAR I ENUNCIAT INCLUSIU

Sensual strip dance. Dansaseducció (per parelles)

Treballa en parella la projecció del teu cos tot comunicant infinitat de moviments sinuosos i suggerents. Experiència plenament dinàmica per dissenyar originals sorpreses carregades de passió.

ELS RECURSOS I MATERIALS EMPRATS

Durant l'activitat teniu en compte l'exposició de materials i recursos que trenquin amb estereotips i rols de gènere? Procureu no reforçar segons quines imatges, objectes o elements segons el sexe, identitat o expressió de gènere?

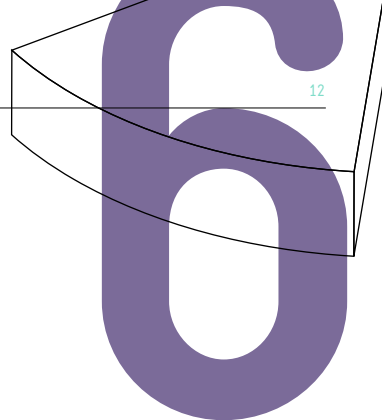
EX7 No associar amb imatges o cartells la dansa amb noies / informàtica amb nois / costura amb noies / breakdance amb nois /

Selecioneu materials didàctics, jocs i dinàmiques que contribueixin a trencar els estereotips i desenvolupar habilitats diverses. Es recomana optar per referències que posin de manifest nous plantejaments de gènere i defugint de la discriminació basats en models, valors, comportaments i actituds arrelats en patrons culturals fixats pel sistema patriarcal.

D'altra banda, cal omplir l'espai de guies, publicacions, cartells i tríptics sobre igualtat, afectivitat, sexualitat, interculturalitat i diversitat sexual i de gènere.

EX8 Trieu material gràfic i imatges que presentin una diversitat de cossos, aspecte físic, expressió de gènere i activitats noestereotipades, com ara noies masculines, noies que juguen esports, nois que ballen, nois femenins, joves amb diversitat funcional, joves d'orígens diferents, etc.

PARTICIPACIÓ JOVE

Respecta les **diferències individuals** en el desenvolupament de la personalitat dels nois i noies, sense barreres de gènere.

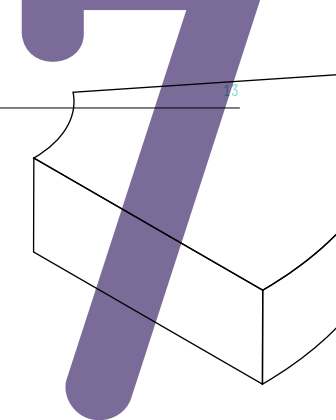
Forma totes les persones participants en un sistema comprensiu de sabers, destreses i valors, on també s'inclou la cultura i els **valors femenins** actualment invisibilitats i anul·lats.

Prepara els i les joves pel món laboral i pel món privat, relacional i familiar. Forma subjectes amb projectes vitals no mutilats pels prejudicis i estereotips sexistes i de gènere.

Promou que les **noies** de l'espai expressin les seves opinions a assemblees i **desenvolupin tasques i rols de responsabilitat** i presa de decisions.

REFERÈNCIA EDUCATIVA

Per a portar a terme tota aquesta transformació, cal que l'equip educatiu estigui sensibilitzat i pugui **rebre formació** en perspectiva de gènere per tenir les eines necessàries per a aplicar-la.

En aquest sentit, és essencial que puguem utilitzar un **llenguatge no sexista** ni androcèntric, visualitzant el món femení. Vetlla per l'ús d'un llenguatge verbal, escrit i gràfic que tracti equitativament els diferents sexes.

Gestioneu positivament les **situacions de conflicte** vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista i d'orientació afectiva-sexual. Qualsevol observació o fet destacable, compartiu-lo amb l'equip de dinamització dels espais joves.

Preneu consciència que els i les educadores som **referents educatius** i per tant hem de vetllar per una repartició equitativa de tasques dins del nostre equip, intentant no repetir estereotips marcats: neteja i recollida de la sala, assumpte de tasques de responsabilitat, llenguatges, conceptes, ... I a la vegada, com a referents educatius que som, hem de transmetre en la mesura del possible models de masculinitat i feminitat que trenquin amb les normes de gènere i eduquin en la igualtat a nois i noies.

*PER TAL DE RECOLLIR-NE IMPRESSIONS I DADES SOBRE LA NOSTRA TASCA EDUCATIVA, ET DEMANEM QUE AL FINALITZAR CADA ACTIVITAT IMPARTIDA, RESPONGUIS EL FORMULARI D'AVUACIÓ QUE SE'T FACILITARÀ MITJANÇANT L'EQUIP DE SEGUIMENT I DINAMITZACIÓ DEL SERVEI MUNICIPAL DE JOVENTUT.

REFERÈNCIES WEB I RECURSOS DE SUPORT

ALGUNS LLOCS WEB D'INTERÈS I PLENS DE RECURSOS:

Associació Candela: <http://candela.cat>

- LaLore. Espai joves sobre sexualitats, relacions i gènere: <http://lalore.org>
- Oasis, Colònies d'estiu per a adolescents LGTB <http://oasislgbt.wordpress.com>
- Guies per a nois i noies que volen ser lliures: <http://www.cjb.cat/regeneremnos/2016/02/14/guies-jo-no-vull-ser-princesa-i-jo-no-vull-ser-pilota-dor/>

Transfamília: <http://transfamilia.org>

AMPGIL, Associació de mares i pares de LGTBI: <http://www.ampgil.org/ca/>

Guia per a treballar la diversitat afectiu-sexual i de gènere (Steilas): <http://talcomsom.vicentitats.cat/wp-content/uploads/sites/10/2016/10/GUIA-diversidad-sexual-y-genero.-STEILAS-2015.pdf>

Casals de Joves de Catalunya:

- <http://www.casaldejoves.org/ca/PRESENTACIO/>
- <http://espai.casaldejoves.org/recurs/campanya-decaleg-de-gener/>

Consell Nacional de la Joventut de Catalunya: http://www.cnjc.cat/sites/default/files/u89/guia_desconnecta_de_la_violencia_1.pdf

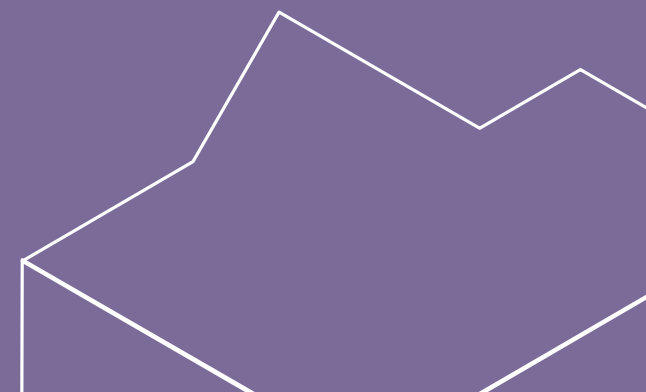
Programa Estimar no fa Mal (Generalitat de Catalunya):

- http://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/prevencio_sensibilitzacio/estimar_no_fa_mal/
- http://jovecat.gencat.cat/ca/temes/conviure-inclusio_social/genero/#FW_bloc_abae75cd-f87b-11e3-b7b7-000c29cdf219_2

Blog de Educació afectiu-sexual de l'IES Isabel de Villena: <http://karicies.blogspot.com.es/>

Portal de prevenció de la violència de gènere (FEMP): <http://www.aulaviolenciadegeneroenlocal.es/consejoscolares/>

XTEC. Coeducació: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/coeducacio/>

C/ Marquès de Montoliu

C/ Sant Antoni Mª Claret

C/ Estanislau Figueras

Plaça Imperial Tarraco

>ESPAI JOVE LA PALMERA

Pl. Imperial Tarraco, 1

>ESPAI JOVE KESSE

C/ Sant Antoni Maria Claret, 12-14

Dimarts, dimecres

i dissabtes; de 16.30 a 21h

Dijous i divendres; de 16.30 a 22h

T. 977 296 251

tarragonajove@tarragona.cat

>OFICINA JOVE DEL TARRAGONÈS

Pl. Imperial Tarraco, 1

Dimarts a divendres; de 9 a 14h

Dimarts i dijous; de 16.30 a 19h

T. 977 251 873

www.oficinajove.cat/tarragona

tarragona@oficinajove.cat

WWW.
TARRAGONAJOVE
.ORG

